

Міністерство освіти та науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Економічний факультет
Кафедра обліку і аудиту

Декан

Затверджено
проф. Панчишин С.М.

Робоча програма

Дисципліна: Бухгалтерський облік

Спеціальність: фінанси, економічна кібернетика,
інформаційні системи в менеджменті

Форма навчання: денна

Лекції: 54 год. Практичні: 36 год.

Іспит

Розглянуто на засіданні кафедри
Протокол № від _____ 2005 р.

Рекомендовано
методичною комісією ф-ту

В.о. зав. кафедри

доц. Струк Н.С.

Голова комісії

2005 р.

Мета і завдання вивчення дисципліни та її зв'язок з іншими дисциплінами

Метою вивчення дисципліни “Бухгалтерський облік” є отримання студентами знань, що складають теоретико-методичну базу бухгалтерського обліку, для її подальшого використання і поповнення при глибокому і предметному вивченні обліку та інших, пов'язаних з ним дисциплін.

Завданнями вивчення курсу “Бухгалтерський облік” є:

- пізнання наукових засад побудови бухгалтерського обліку;
- вироблення системного підходу до опрацювання і використання фундаментальних основ обліку;
- освоєння методологічних елементів бухгалтерського обліку та його методичних прийомів;
- опрацювання типових функціонально-технологічних процедур ведення бухгалтерського обліку;
- ознайомлення з веденням бухгалтерського обліку за ділянками та документальним оформленням господарських операцій;
- ознайомлення з системою звітності підприємства.

Дана дисципліна передуює вивченню таких дисциплін як “Фінансовий облік”, “Управлінський облік”, “Аудит”, “Аналіз господарської діяльності”, “Звітність”.

Тематичний план

Розподіл годин з дисципліни “Бухгалтерський облік”

Тема	Лекції	Практичні	Самостійна робота
1. Бухгалтерський облік та його місце в системі управління підприємством	4	2	
2. Предмет, метод та методичні прийоми бухгалтерського обліку	6	2	
3. Бухгалтерський баланс, його зміст та призначення	2	2	
4. Бухгалтерські рахунки та метод подвійного запису	4	4	
5. Документування, інвентаризація та облікова реєстрація господарських операцій і майна підприємства	4	2	
6. Облікові регістри і форми бухгалтерського обліку	4	2	
7. Організація бухгалтерського обліку та формування облікової політики на підприємстві	2	2	

8.Облік основних засобів і нематеріальних активів	6	4	
9.Облік запасів	4	4	
10.Облік грошових коштів	2	2	
11.Облік дебіторської заборгованості	4	2	
12.Облік кредиторської заборгованості	4	2	
13.Облік власного капіталу	2	2	
14.Облік доходів і витрат	4	2	
15.Основи фінансової звітності підприємства	2	2	
Всього	54	36	

Тема 1. Бухгалтерський облік та його місце в системі управління підприємством

Поняття обліку, його види та завдання. Користувачі облікової інформації. Основні принципи та вимоги до бухгалтерського обліку. Нормативно-правове регулювання облікової діяльності. Облікові вимірники.

Тема 2. Предмет, метод та методологічні прийоми бухгалтерського обліку

Предмет та об'єкти бухгалтерського обліку. Поняття активів, зобов'язань та власного капіталу підприємства. Класифікація активів підприємства та джерел їх утворення. Поняття методу та характеристика методологічних прийомів бухгалтерського обліку: документації, інвентаризації, рахунків, подвійного запису, оцінки, калькуляції, балансу та звітності.

Тема 3. Бухгалтерський баланс, його зміст та призначення

Поняття про бухгалтерський баланс, загальна будова. Структура активу і пасиву балансу. Взаємозв'язок рахунків з балансом. Валюта балансу. Оцінка статей балансу. Зміни в балансі, зумовлені господарськими операціями. П(С)БО 2 "Баланс".

Тема 4. Бухгалтерські рахунки та метод подвійного запису

Поняття бухгалтерських рахунків, їх структура та призначення. Синтетичні та аналітичні рахунки. Класифікація рахунків за структурою і призначенням.

Подвійний запис, його суть та значення. Види бухгалтерських проведення.

Класифікація рахунків за економічним змістом та відображення у Плані рахунків бухгалтерського обліку.

Тема 4. Бухгалтерський баланс, його зміст та призначення

Поняття про бухгалтерський баланс, загальна будова. Структура активу і пасиву балансу. Взаємозв'язок рахунків з балансом. Валюта балансу. Оцінка статей балансу. Зміни в балансі, зумовлені господарськими операціями. П(С)БО 2 “Баланс”.

Тема 5. Документування, інвентаризація та облікова реєстрація господарських операцій і майна підприємства

Місце і роль первинного обліку в системі бухгалтерського обліку підприємства. Класифікація первинних документів. Вимоги до змісту і оформлення документів. Порядок перевірки й опрацювання документів. Організація документообігу на підприємстві.

Інвентаризація як метод бухгалтерського обліку. Методика проведення інвентаризації та документальне оформлення її результатів.

Тема 6. Облікові реєстри і форми бухгалтерського обліку

Поняття облікових реєстрів. Узагальнення інформації про господарські операції, активи, капітал та зобов'язання підприємства в облікових реєстрах. Види і форми облікових реєстрів. Помилки в облікових реєстрах, способи їх виявлення та виправлення.

Форми бухгалтерського обліку. Характеристика меморіально-ордерної, журнальної, журнально-ордерної, спрощеної та автоматизованої форм обліку.

Тема 7. Організація бухгалтерського обліку та формування облікової політики на підприємстві

Організаційні форми побудови бухгалтерського апарату на підприємстві. Типи організаційних структур апарату бухгалтерського обліку. Централізована і децентралізована бухгалтерія. Права і обов'язки бухгалтера.

Основні аспекти облікової політики підприємства. Формування наказів про облікову політику та ведення бухгалтерського обліку на підприємстві.

Тема 8. Облік основних засобів та нематеріальних активів

Поняття основних засобів, їх класифікація та оцінка. Організація аналітичного і синтетичного обліку основних засобів. Облік та документальне оформлення операцій з руху основних засобів, т.б. їх надходження, експлуатації, переоцінки, ремонту та вибуття. Облік амортизації основних засобів. Інвентаризація основних засобів. П(С)БО 7 “Основні засоби”.

Загальні поняття про нематеріальні активи. Облік операцій з нематеріальними активами. П(С)БО 8 “Нематеріальні активи”.

Тема 9. Облік запасів

Поняття запасів, їх класифікація та оцінка. Організація складського обліку запасів. Синтетичний облік та документування операцій з руху запасів в результаті їх надходження, використання, переоцінки та вибуття. Методи списання запасів при їх використанні.

Поняття та облік малоцінних і швидкозношувальних предметів, готової продукції, товарів.

Інвентаризація запасів.

Тема 10. Облік грошових коштів

Облік грошових коштів у касі, Загальні положення. Порядок надходження та використання готівкових коштів. Касова документація. Інвентаризація каси.

Форми безготівкових розрахунків. Облік грошових коштів на рахунках в банку. Облік грошових коштів в національній та іноземній валютах.

Облік інших грошових коштів та документів.

Відображення руху грошових коштів підприємства у фінансовій звітності.

Тема 11. Облік дебіторської заборгованості

Загальні поняття про дебіторську заборгованість підприємства. Довгострокова і поточна дебіторська заборгованість. Облік розрахунків з покупцями і замовниками. Облік розрахунків з підзвітними особами. Облік іншої поточної дебіторської заборгованості. П(С)БО 10 “Дебіторська заборгованість”.

Тема 12. Облік кредиторської заборгованості

Загальні поняття про кредиторську заборгованість (зобов’язання). Види довгострокових і поточних зобов’язань.

Облік кредитних зобов'язань, розрахунків з постачальниками та підрядчиками, за податками і платежами, за страхування, з оплати праці та інших зобов'язань. П(С)БО 11 “Зобов'язання”.

Тема 13. Облік власного капіталу

Поняття та види власного капіталу. Облік статутного, пайового, додаткового, резервного, вилученого і неоплачуваного капіталу. Облік нерозподілених прибутків (непокритих збитків).

Відображення змін у власному капіталі підприємства у фінансовій звітності.

Тема 14. Облік витрат і доходів

Загальні поняття про витрати і доходи підприємства з різними видами діяльності. Схема визнання та обліку витрат і доходів операційної, фінансової, інвестиційної, надзвичайної діяльності.

Облік витрат за елементами та видами діяльності в системі бухгалтерських рахунків класу 8 “Елементи витрат” і 9 “Витрати діяльності”. П(С)БО 15 “Дохід”, П(С)БО 16 “Витрати”.

Облік фінансових результатів.

Відображення доходів, витрат і фінансових результатів діяльності підприємства у фінансовій звітності.

Тема 15. Основи фінансової звітності підприємства

Фінансова звітність: призначення і склад, вимоги при складанні. Характеристика основних форм звітності. Баланс. Звіт про фінансові результати. Звіт про рух грошових коштів. Звіт про власний капітал. Примітки до фінансових звітів. П(С)БО 1- 6.

Критерії оцінювання знань студентів

Критерії оцінки рівня знань на практичних заняттях

Рівень знань на практичних заняттях оцінюється:

- “ВІДМІННО” – студент дає правильні, обгрунтовані відповіді на питання, вірно виконує завдання;
- “ДОБРЕ” – студент володіє навчальним матеріалом, але припускається незначних помилок, які він може легко виправити за допомогою викладача;
- “ЗАДОВІЛЬНО” – студент дає неправильні, малообгрунтовані відповіді, припускається значних помилок при виконанні завдань, і тільки за допомогою викладача може виправити помилки;

- “НЕЗАДОВІЛЬНО” – студент демонструє повне незнання навчального матеріалу.

Критерії оцінки рівня знань на іспиті

Іспит відбувається у письмовій формі. Кожен студент отримує індивідуальний екзаменаційний білет (тест).

Рівень знань на іспиті оцінюється:

- “ВІДМІННО” – студент виконує всі пункти тесту (100%);
- “ДОБРЕ” – студент виконує більшу частину екзаменаційного тесту, т.б. понад 80%;
- “ЗАДОВІЛЬНО” – студент частково справляється з виконанням тесту, т.б. понад 60 %;
- “НЕЗАДОВІЛЬНО” – студент не справляється з виконанням тесту, т.б. менше 60 %.

Остаточна оцінка рівня знань за іспит вписується в екзаменаційну відомість.

У разі виникнення спірних питань щодо екзаменаційної оцінки викладач має право провести додаткову співбесіду для встановлення остаточної оцінки.

Рекомендована література

1. Закон України “Про Бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” від 16.07.1999 р. № 996 – 14.
2. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов’язань і господарських операцій підприємств і організацій.
3. Положення (стандарти) бухгалтерського обліку
4. Інструкція з інвентаризації основних засобів, нематеріальних активів, товарно-матеріальних цінностей, грошових коштів, документів, розрахунків та ін. статей балансу. Затверджена МФУ від 30.10.98 р. № 90
5. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку основних засобів. Затверджено наказом Міністерства фінансів України від 30. 09. 2003 р. № 561.
6. Бухгалтерський облік: організаційно методичні аспекти: навч. посіб. / Ковторева Б. С., Грабова Н. М., Завгородний В. А. – К.: ЗАТ „Ніч Лава”.
7. Бухгалтерський облік та фінансова звітність в Україні: Навч.-практ. Посіб. / За ред. С.Ф. Голова. – Дніпропетровськ, ТОВ „Баланс-Клуб”, 2001. – 832 с.
8. Бухгалтерський фінансовий облік: Підручник / За ред. проф. Ф.Ф.Бутинця. – 3-тє вид., перероб. і доп. – Житомир: ЖІТІ, 2001. – 672 с.
9. Завгородний В. А. Бухгалтерской учет в Украине с использованием национальных стандартов: уч. пособие – К.: А. С. К. 2003.
10. Костенко В. В. Методологія бухгалтерського фінансового обліку із застосуванням національних стандартів: наукова праця. – Черкаси, 2003.

- 11.Лень В. С., Гливенко В. В. Бухгалтерський облік в Україні: основи та практика: Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2004.
- 12.Лишиленко О. В. Бухгалтерський облік. Навчальний посібник. – Київ: Видавництво „Центр учбової літератури”, 2003. – 624.
- 13.Мус Герольд, Ханш манн Рольф. Бухгалтерський облік: основи – завдання – розв’язання/ Пер. з нім. С. Лобачової. – К.: КНЕУ, 2000. – 368 с. (Рос. мовою).
- 14.М’якота В. М., Федорченко Ф. В. 104 блиц-уроки для бухгалтера – Х.: Фактор, 2004 – 168 с.
- 15.Нашкерська Г. В. Бухгалтерський облік: Навчальний посібник. – Київ: Центр навчальної літератури, 2004. – 464 с.
- 16.Пархоменко В.М., Баранцев П.П. Реформування бухгалтерського обліку в Україні. План рахунків. Положення (стандарти) бухгалтерського обліку. – Луганськ: Промдрук: ДСД. „Лугань”, 2000. – 272с.
- 17.Пушкар М.С., Журавель Г.П., Литвин Ю.Я., Мельник В.Г. Теоретичні основи бухгалтерського обліку: Підручник. – 2-ге вид., перероб. і доп. – Тернопіль: ТАНГ, 1998. – 269 с.
- 18.Сопко В. В. Організація бухгалтерського обліку: навч. посіб., 2000.
- 19.Ткаченко Н. М. Бухгалтерський фінансовий облік на підприємствах України: Підруч. для студ. екон. спец. вищ. навч. закл. – 6-те вид. – К.: А. С. К., 2002. – 784 с.
- 20.Чабанова Н. В., Василенко Ю. А. Бухгалтерський фінансовий облік: посібник – К.: 2002.

Перелік питань до іспиту з курсу “ Бухгалтерський облік ”

1. Поняття обліку, його види та завдання
2. Характеристика 1 класу бухгалтерських рахунків “Необоротні активи”
3. Користувачі облікової інформації
4. Характеристика 2 класу бухгалтерських рахунків ”Запаси”
5. Основні принципи бухгалтерського обліку
6. Характеристика 3 класу бухгалтерських рахунків “Кошти, розрахунки та інші активи”
7. Організація облікового процесу на підприємстві
8. Характеристика 4 класу бухгалтерських рахунків”Власний капітал та забезпечення зобов’язань”
9. Предмет бухгалтерського обліку
- 10.Характеристика 5 класу бухгалтерських рахунків “Довгострокові зобов’язання”
- 11.Види та характеристика активів підприємства
- 12.Характеристика 6 класу бухгалтерських рахунків “Поточні зобов’язання”
- 13.Власний капітал підприємства. Його види

- 14.Поняття доходів і витрат підприємства. Характеристика бухгалтерських рахунків 7-9 класів
- 15.Метод бухгалтерського обліку
- 16.Синтетичні та аналітичні рахунки
- 17.Поняття про бухгалтерський баланс. Структура балансу
- 18.Документування господарських операцій. Вимоги до первинних документів
- 19.Структура активу бухгалтерського балансу
- 20.Обігова відомість. Її призначення і структура
- 21.Структура пасиву бухгалтерського балансу
- 22.Інвентаризація як метод бухгалтерського обліку
- 23.Подвійний запис. Його суть і значення
- 24.Види інвентаризацій та порядок їх проведення
- 25.Облікова політика підприємства
- 26.Призначення та характеристика Звіту про фінансові результати
- 27.Форми бухгалтерського обліку
- 28.Призначення та характеристика Звіту про власний капітал
- 29.Характеристика меморіально-ордерної форми обліку
- 30.Поняття реквізитів первинних документів. Обов'язкові та необов'язкові реквізити
- 31.Характеристика журнально-ордерної форми обліку
- 32.Види бухгалтерських документів
- 33.Поняття облікових реєстрів
- 34.Призначення та характеристика Звіту про власний капітал
- 35.Види облікових реєстрів
- 36.План рахунків бухгалтерського обліку
- 37.Призначення та структура активних рахунків
- 38.Види бухгалтерських проведеннь
- 39.Призначення та структура пасивних рахунків
- 40.Види фінансових звітів
- 41.Організація каси на підприємстві. Основні поняття з обліку касових операцій
- 42.Документування касових операцій. Касовий звіт
- 43.Інвентаризація грошових коштів в касі
- 44.Облік операцій на поточному рахунку в національній валюті
- 45.Облік операцій на поточному рахунку в іноземній валюті
- 46.Поняття інших грошових коштів і грошових документів та їх облік
- 47.Поняття короткострокових фінансових інвестицій та їх облік
- 48.Дебіторська заборгованість, її види. Облік поточної дебіторської заборгованості
- 49.Облік розрахунків з покупцями та замовниками
- 50.Облік розрахунків з підзвітними особами
- 51.Суть основних засобів і завдання їх обліку. Класифікація та оцінка основних засобів
52. Документальне оформлення операцій з руху основних засобів

53. Облік надходження основних засобів
54. Облік вибуття основних засобів
55. Облік амортизації (зносу) основних засобів
56. Інвентаризація основних засобів
57. Поняття, види інших матеріальних необоротних активів та завдання їх обліку
58. Облік МНМА та інших необоротних матеріальних активів
59. Облік зносу інших необоротних матеріальних активів
60. Інвентаризація інших необоротних матеріальних активів
61. Нематеріальні активи: суть, склад та оцінка
62. Документування господарських операцій з руху нематеріальних активів
63. Облік капітальних інвестицій в придбання (створення) нематеріальних активів
64. Облік вибуття нематеріальних активів
65. Облік амортизації (зносу) нематеріальних активів
66. Облік довгострокових фінансових інвестицій
67. Класифікація та оцінка виробничих запасів
68. Документування операцій з руху виробничих запасів
69. Організація складського обліку виробничих запасів
70. Облік виробничих запасів в бухгалтерії
71. Оцінка та облік вибуття запасів
72. Інвентаризація виробничих запасів
73. Поняття та класифікація МШП. Порядок організації аналітичного і синтетичного обліку оборотних МШП
74. Документування операцій з руху МШП
75. Інвентаризація МШП
76. Поняття та класифікація готової продукції. Порядок формування первісної вартості готової продукції
77. Документування операцій, пов'язаних з рухом готової продукції
78. Інвентаризація готової продукції
79. Аналітичний і синтетичний облік надходження товарів
80. Інвентаризація товарів
81. Облік статутного капіталу, пайового, додаткового, резервного, неоплаченого, вилученого капіталу
82. Відображення змін у власному капіталі в фінансовій звітності підприємства
83. Облік нерозподіленого прибутку (непокритого збитку)
84. Поняття та види довгострокових зобов'язань. Організаційні аспекти їх обліку
85. Поняття та види поточних зобов'язань. Організаційні аспекти їх обліку
86. Облік розрахунків з постачальниками і підрядчиками
87. Облік розрахунків з бюджетом за податками і платежами
88. Облік розрахунків за страхування
89. Облік розрахунків з оплати праці

- 90.Класифікація доходів і відображення їх на рахунках 7 класу “Доходи і результати діяльності”
- 91.Облік доходів від операційної діяльності
- 92.Облік доходів від іншої операційної діяльності
- 93.Облік доходів від фінансової та інвестиційної діяльності
- 94.Поняття фінансових результатів та порядок їх формування. Їх облік
- 95.Організація обліку, критерії визнання та класифікація витрат підприємства
- 96.Класифікація витрат за елементами. Облік витрат операційної діяльності на рахунках класу 8 “Елементи витрат”
- 97.Класифікація витрат за статтями калькуляції
- 98.Формування та облік собівартості реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)
- 99.Облік витрат операційної діяльності
100. Відображення інформації про витрати, доходи і фінансові результати підприємства у фінансовій звітності.

Уклала: асистент кафедри обліку і аудиту

Юрченко О.Б.